

První ročník konference E-Bezpečí: Rizikové chování v kyberprostoru

V měsíci dubnu roku 2010 proběhl na půdě Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci první ročník konference E-Bezpečí zaměřený na problematiku rizikové komunikace prostřednictvím internetu. Cílem konference bylo seznámit účastníky s riziky, jaké představuje komunikace prostřednictvím internetu. Přes 160 návštěvníků mělo možnost zhlédnout příspěvky více než 20 odborníků zabývajících se touto problematikou. Doprovodný program tvořila posterová sekce.

Na počátku konference byli účastníci seznámeni s projektem Centra PRVoK PdF UP „E-Bezpečí“ (obr. 1), jehož cílem je řada vzdělávacích a výzkumných aktivit zaměřujících se na problematiku bezpečného chování na internetu. Nedílnou součástí projektu je vzdělávání žáků základních škol a jejich učitelů či zaměstnanců sociálně-právní ochrany dětí. Členy školicího týmu jsou i zástupci Policie ČR, kteří prezentují konkrétní kauzy z regionu, ve kterém školení probíhá.

Obr. 1: Propagační materiál projektu E-Bezpečí, autor Mgr. Kamil Kopecký, Ph.D.

Zdroj: <http://cms.e-bezpecni.cz/content/view/78/64/lang,czech/>

Ing. Pavel Vichtera, koordinátor projektu Národního centra bezpečnějšího internetu, krátce pohovořil o evropském programu bezpečnějšího internetu v České republice. Asistenční linkou tohoto projektu je Linka bezpečí, jejíž zástupci nás seznámili s náplní jejich činnosti v problematice informačních komuni-

kačních technologií. Sociolog a publicista PhDr. Vojtěch Bednář se v průběhu své prezentace zaměřil na rizika spojená s užíváním sociálních sítí a také na výsledky výzkumů zaměřujících se na rizikové chování ve virtuálním prostředí. Nechyběl ani doc. PhDr. David Šmahel, Ph.D., který nás ve svém vystoupení seznámil s projektem „EU Kids Online II (2009–2011)“. Tento projekt, který je financován z programu Evropské komise Safer Internet Plus, si klade za cíl zpracovat dotazníkovou studii ve 25 zemích. Ústředními tématy jsou kyberšikana, online pornografie, harassment či setkání s cizími lidmi z internetu.

Prezentace jednotlivých vystupujících naleznete na internetové adrese: <http://konference.e-bezpecni.cz>.

Poděkování patří nejen aktivním účastníkům, ale zejména vedoucímu projektu E-Bezpečí Mgr. Kamilu Kopeckému, Ph.D., celému organizačnímu týmu a participujícím organizacím celé akce, neboť zde zazněla celá řada podnětných a věcných informací k akcentované problematice rizikového chování v kyberprostoru.

Alena Švancarová
alena.svancarova@seznam.cz

Zpráva z Druhé evropské regionální konference Bezpečných komunit

Ve dnech 19.–20. května 2010 se konala již Druhá evropská regionální konference Bezpečných komunit, tentokrát v hlavním městě Islandu, Reykjavíku. Konferenci pořádalo Spolupracující centrum WHO pro Bezpečné komunity a bezpečnost při Karolinska Institutet ve Švédsku v součinnosti s islandským Institutem veřejného zdraví.

Přestože z důvodu přerušování letecké dopravy vlivem sopečné činnosti nebylo pro mnohé organizátory ani účastníky do posledních minut jisté, zda budou moci na této významné evropské události participovat a přítomnost některých zainteresovaných osob byla

odvolána, konference se účastnila naprostá většina klíčových světově uznávaných evropských autorit, které se zabývají především otázkami úrazové prevence.

Během kongresu vystoupila řada odborníků z oboru úrazové prevence s novými podněty, motivy a vizemi na poli nejen projektu Bezpečná komunita, ale celkově v podpoře všeobecné bezpečnosti. Podstatná část programu byla věnována významným projektům z této oblasti realizovaným reprezentanty jednotlivých států v rámci evropského regionu.

Příspěvky, kterým byla věnována zvýšená pozornost, se jednoznačně týkaly prevence násilně vzniklých úrazů, zejména prevence sebevražedných pokusů a dokonaných sebevražd. Za zmínku jistě stojí např. příspěvek Dr. Dinesh Sethi zaměřený na problémy týkající se oblasti prevence úrazů a násilí v Evropě či přednáška Dr. Bo Henricsona orientovaná na praktickou prevenci při řešení sebevražd.

Právě výše zmiňované téma vyvolalo značnou diskusi vzhledem ke skutečnosti, že se někteří účastníci neztotožňují s názorem, který definuje preventivní postupy při snižování incidence sebevražd. Svůj postoj proklamují díky historickému postoji k sebevraždám samým. Ten řadí tuto problematiku především do kompetence oborů psychologie a psychiatrie. Tito odborníci svůj názor opírají o skutečnosti souvisejícími s průběhem, případnou léčbou či následnou rehabilitací zmiňovaných sebevražd. Dle jejich názoru tyto aspekty potřebují velmi odlišný, specifický přístup, který není typický pro prevenci úrazů tak, jak ji zná většina laické i odborné populace.

Zajímavá však byla následná názorová konfrontace s přítomnými odborníky právě z oboru psychiatrie, kteří tezi sebevražd coby oblast úmyslných úrazů naopak podpořili. Zdůraznili především nutnost vnímat jedince komplexně v holistickém duchu, protože člověk tvoří celek, u něhož jednotlivé sociální, biologické a psychologické aspekty, které na jeho osobnost mají zásadní vliv, nelze od sebe oddělit. Poukázali na zásadní význam při determinování jedince jeho sociálním prostředím, tvrdili, že pokud bude jeho okolí bezpečné, bude následně pozitivně ovlivňovat také incidenci sebevražd a sebevražedných pokusů.

Cíl kongresu orientovaný na rozvíjení

programu Bezpečných komunit v Evropě s využitím několikaletých zkušeností získaných severskými státy byl završen nejvýznamnějším momentem celého setkání, ke kterému bezesporu patří přijetí stanov Evropské sítě Bezpečných komunit (ESCON). Díky tomuto aktu došlo k oficiálnímu ustanovení organizace spravující rozsáhlou síť Bezpečných komunit v regionu celé Evropy. Prioritou organizace ESCON je zejména snížení úrazové incidence, výměna zkušeností a vytváření expertiz na poli úrazové prevence a pomáhání vzniku dalších Bezpečných komunit.

Členy zmiňované organizace jsou všechny dosud designované Bezpečné komunity z celé Evropy. Česká republika je zastoupená městy Třeboň, Chrudim a Kroměříž. Díky tomu je Česká republika celosvětově a zejména evropsky významným státem, který dosahuje v rámci WHO a Sítě Bezpečných komunit regionálně výrazných výsledků. Po přijetí stanov probíhala také volba jednotlivých výkonných členů zastupujících zájmy ESCON.

Jako jedné ze zastupujících Bezpečné komunity z České republiky mi bylo umožněno prezentovat preventivní protiuřazové aktivity Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a města Třeboně, které spolu úzce spolupracují. Městu Třeboň byl deklarován statut Bezpečné komunity v rámci prevence úrazů v listopadu 2009 za mého odborného vedení jako koordinátora právě programu Bezpečná komunita Třeboň a spolupracovníka Střediska prevence úrazů při Zdravotně sociální fakultě JU. Díky tomu se toto jihočeské město zařadilo do celosvětově uznávané prestižní sítě měst, které prevenci úrazů věnují značnou pozornost.

Svoji posterovou prezentaci jsem zaměřila nejen na konkretizaci aktivit, které se nám podařilo uskutečnit v rámci programu Bezpečné komunity v lokalitě města Třeboně, ale také na současný unikátní projekt, realizovaný Zdravotně sociální fakultou v Českých Budějovicích, zaměřený na úrazovou prevenci handicapovaných dětí, konkrétně dětí se sluchovým postižením. Tento specifický koncept se zaměřuje na řešení otázek, jak co neadekvátněji zprostředkovat základní zásady protiuřazové prevence takto postiženým dětem. Projekt se orientuje na vytvoření multimediálního

programu při spolupráci s odborníky pracujícími se sluchově postiženými dětmi z Mateřské školy, základní školy, střední školy pro sluchově postižené z Českých Budějovic a odborníky z oblasti úrazové prevence ze Střediska prevence úrazů při Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity. Na tento projekt se podařilo získat finanční prostředky jednak z Evropského sociálního fondu a jednak ze státního rozpočtu České republiky.

Během konference nebylo možné opomenout ani současnou aktuální situaci na Islandu. V důsledku toho byla připomenuta potřeba vytváření strategických plánů rizikového managementu pro případ živelních pohrom a katastrof. Účastníky kongresu seznámili zástupci vlády a policie Islandu s aktuální situací a promptním reagováním příslušných krizových institucí v pomoci postiženým oblastem. Vzhledem k přírodním podmínkám panujícím na tomto evropském ostrovním státě je krizový management rozdělen na základě zkušeností do tří hlavních částí. První fáze pomoci nastává před jakoukoli přírodní katastrofou. Spočívá v definování rizik, informovanosti obyvatel dle příslušných hrozeb vztahujících se ke

konkrétním oblastem státu a v přípravě krizového plánu, na kterém se obyvatelé sami podílejí. Další fází je samotná ochrana života obyvatel, jejich majetku a životního prostředí v případě samotné nastalé přírodní katastrofy. Poslední fází je odpověď na problémy, které aktuálně vzniknou, a také samozřejmě komplexní rehabilitace občanů, jak ve smyslu sociálním, psychologickém, tak finančním. Jednotlivé etapy se vzájemně prolínají. Současně také probíhá více projektů, které se nacházejí v různých cyklech v závislosti na podmínkách a potřebách.

Uskutečněnou konferenci bych hodnotila jako velice zdařilou nejen díky odborně sestavenému programu, ale také díky možnosti získat nové názory a pohledy na problematiku prevence úrazů, které se věnují již řadu let. Setkání mi umožnilo konfrontovat své poznatky a zkušenosti s názory a výsledky odborníků z jiných států, zejména ze Švédska, Estonska, Finska, Německa a Rakouska.

*Michaela Lavičková
mlavick@email.cz*